

2000 046

2001 052

2002 056

2002 062

2002 068

Současná česká

2003 072

2003 078

2005 080

2005 085

2004 090

2005 096

2006 100

2006 106

2006 112

2006 118

architektura

2006 124

2007 130

2007 136

2007 140

2007 144

a její

témata

2007 148

2008 154

2008 158

2009 164

2009 170

Petr Kratochvíl

2008 176

2009 180

2010 184

2010 188

2010 194

Paseka

Poštovna na Sněžce

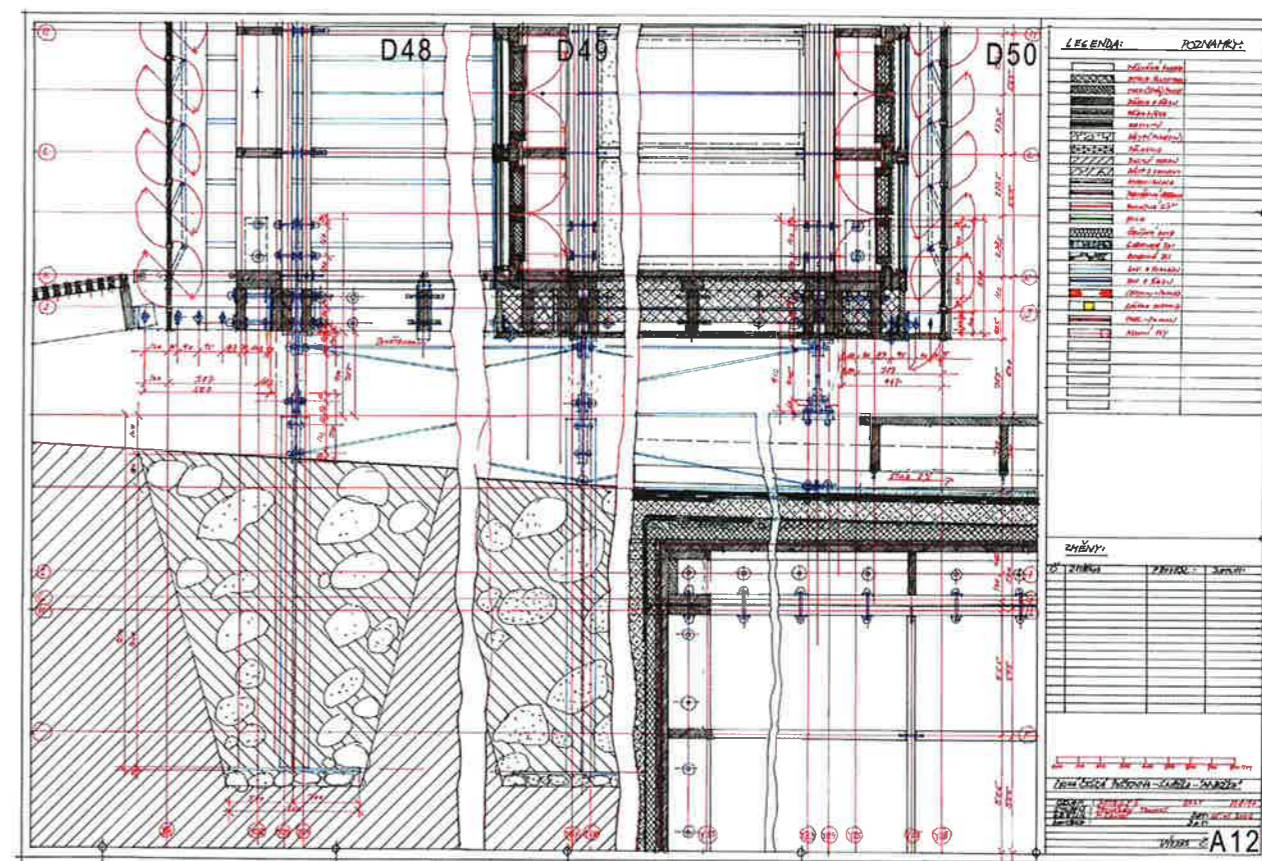
Martin Rajniš, Patrik Hoffman,
Jan Mach, Tom Plzenský (e-MRAK)
Krkonoše, 2006–2007

Vrchol Sněžky se pokoušeli dobýt architekti už v 70. letech minulého století, kdy se zvažovala výstavba nové koncové stanice lanovky s hotelem. Nejpозорuhodnějším projektem byl návrh geodetické kupole od Dalibora Vokáče a Zdeňka Zavřela z liberecké Školky SIALu, k níž tehdy patřil a jejíž „mašinstické“ přesvědčení sdílel i Martin Rajniš. Jeho dnešní realizace zdánlivě sotva může být vzdálenější oné vizi z roku 1977, připomínající lunární stanici. Rozdíl není jen v měřítku. Dnešní poštovna je pouze větším kioskem, který kromě podatelny funguje i jako drobné občerstvení. Posun je především v Rajnišově současném příklonu k architektuře přírodou inspirované a přírodu šetřící. Dřevěná konstrukce stavby jen zlehka dosedá kovovými patkami na chráněnou půdu Národního parku, jako by se jí ani dotknout nechtěla. Autor sám sice stavbu přirovnává ke srubům dobyvatelů severního pólu, subtilnost zakotvení v terénu však připomíná i slavnou scénu z Chaplinova filmu *Zlaté opojení* s chatou balancující ve sněhové vířivici nad strmým srázem kdesi na Aljašce. Ale Rajnišova poštovna již prokázala po několika sezónách svou odolnost. Neboť Rajniš věří, že „architektura je jen vrchol stavitelství“, a všechny díly, z nichž je tato dřevěná stavebnice sestavena, byly do detailu promyšleny a některé i před použitím experimentálně prověřeny v extrémních podmínkách na místě samém rok před stavbou. A právě v tom tkví – navzdory rozdílu – spojitost se základním pojetím architektury v Hubáčkově SIALu, pro který konstruktivní složka nebyla sekundárním prostředkem realizace, ale vždy nedílnou součástí architektonického navrhování stavby, a to již od hledání její počáteční myšlenky. Jen si Rajniš dnes vystačí s prostředky záměrně jednoduššími.

→ Princip stavebnice, který Martin Rajniš rozvíjel už dříve, zde byl zvláště vhodný, neboť umožnil snadnější dopravu předpřipravených dílů lanovkou a suchou montáž na místě. Zčásti byl využit sklep původní (v roce 2004 zbořený) České boudy, kde je nyní zázemí pro obsluhu poštovny. Vlastní stavba je vyzdvižena nad terén, aby pod ní vítr prolétl a nevytvářel závěje; směrem větru je přizpůsobena i orientace hranolového objemu. Náročným klimatickým podmínkám je zde podřízeno vše. Dřevěná kostra stavby je zpevněna kovovými táhly. Po obvodu ji vyplňují rámy s tvrzenými dvojskly a před nimi je ještě další vrstva dřevěných žaluzií, které se mohou pomocí hydrauliky zcela zavíít a proměnit tak přes zimu budovu ve spící dřevěnou krabici. Rovná střecha usnadňuje přirozené sfoukávání sněhu, ale především v létě slouží jako vyhlídková terasa. Volně stojící kruhové schodiště, které k ní vede, je další variací na sérii rozhleden, jež Martin Rajniš v této dekádě postavil.

Postal Lodge on Sněžka

This small structure on the peak of the highest mountain in the Czech Republic enables visitors to send a postcard from the site or to enjoy refreshments. Despite the lightness – it is a wooden construction strengthened with steel ties, tempered double glass in wooden frames, wooden hydraulically operated shutters – it is well able to resist the extreme climatic conditions at an altitude of 1603 meters about sea level.

Doc. PhDr. Petr Kratovchvíl, CSc. (nar. 1950 v Praze), absolvent FF UK v oborech filosofie a psychologie. Věnuje se dějinám urbanismu a současné české i světové architektuře. Je autorem či spoluautorem řady publikací, mj. i monografie „Česká architektura 1989–1999“ a kolektivní práce „Velké dějiny zemí Koruny české – Architektura“. Je vědeckým pracovníkem Ústavu dějin umění AV ČR a externím pedagogem na Fakultě umění a architektury TU Liberec.

ISBN 978-80-7432-110-8

